

به نام خدا

آموزش جامع لینوکس

سطح پیشرفته

مؤلف

مهندس سیدحسین رجاء

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است. متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

آموزش جامع لینوکس

سطح پیشرفته

مؤلف: مهندس سید حسین رجاء

ناشر: مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

صفحه آرایی: شبنم هاشم زاده

طرح روی جلد: داریوش فرسای

چاپ: صدف

نوبت چاپ: 10

تاریخ نشر: ۱۴۰۳

تیراژ: ۵۰ جلد

قیمت: ۷۲۰۰۰۰۰ ریال

شابک: 978-600-124-677-7

نشانی واحد فروش: تهران، خیابان انقلاب، خ دانشگاه -

تقاطع شهدای ژاندارمری - ساختمان اداری دانشگاه -

طبقه دوم - واحد 4 تلفن: ۶۶۹۶۵۷۴۹-۲۲۰۸۵۱۱۱

فروشگاههای اینترنتی:

www.mftbook.ir

www.dibagrantehran.com

نشانی تلگرام: @mftbook

نشانی اینستاگرام: Dibagaran_publishing

هر کتاب دیباگران تهران، یک فرصت جدید شغلی.

هر گوشه همراه، یک فروشگاه کتاب دیباگران.

از طریق سایتهای دیباگران، در هر جای ایران به کتابهای ما دسترسی دارید.

سرشناسه: رجاء، سید حسین، 1362-

عنوان و نام پدید آور: آموزش جامع لینوکس سطح پیشرفته / مولف: سید حسین رجاء.

مشخصات نشر: تهران - دیباگران تهران - 1396

مشخصات ظاهری: 708 ص. مصور.

شابک: 978-600-124-677-7

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع سیستم عامل لینوکس

موضوع: Linux

موضوع سیستم عامل (کامپیوتر)

موضوع: Operating systems (computer)

رده بندی کنگره: 3 1396 ر 94 س QA 76/76

رده بندی دیویی: 005/432

شماره کتابشناسی ملی: 4852896

فهرست مطالب

۱۷	فصل چهاردهم.....
۱۷	سرویس‌های شبکه‌ای کوچک.....
۱۷	اتصال از راه دور توسط rdesktop.....
۱۸	اتصال از راه دور توسط vnc.....
۲۲	مدیریت سرویس‌های بر پایه xinetd.....
۲۳	فایل /etc/xinetd.conf.....
۲۶	سرویس FTP.....
۳۳	حالت Anonymous.....
۳۴	پیکربندی firewall.....
۳۵	دسترسی به ftp.....
۳۷	دسترسی Read Only.....
۳۸	فایل ftpusers.....
۳۸	سرویس NIS.....
۳۹	نصب در Server.....
۴۲	نصب در Clientها.....
۴۵	فصل پانزدهم.....
۴۵	سرویس‌های DNS و DHCP.....
۴۵	سرویس DNS.....
۶۴	پیکربندی سرویس DNS بصورت Master، Slave و Reverse.....
۸۹	Jail یا chroot کردن DNS Server.....

۱۰۱	hosts	بلاک کردن یک سایت با فایل
۱۰۱	DHCP	سرویس
۱۱۵	IP	رزرو
۱۱۵	global	حوزه
۱۱۶	DHCP client	پیکربندی
۱۱۷	DHCP	مثال جامع برای پیکربندی
۱۲۱		فصل شانزدهم
۱۲۱	(Squid و Apache) Cache و Proxy، Web	سرویس‌های
۱۲۱	Apache	نصب وب سرور
۱۲۱	CentOS 6.5	نصب بر روی
۱۲۳	Fedora23	نصب بر روی
۱۲۸		فعال کردن سرویس
۱۲۹	Apache	دایرکتوری‌ها و فایل‌های اصلی
۱۳۰	Apache	پیکربندی
۱۷۵		اجرا
۱۷۶	Apache	در Access Control
۲۰۴	Apache	در Virtual Hosting
۲۰۶	(Apache و HTTPS) SSL/TLS	ایمن سازی وب سرور توسط
۲۲۵	Squid	پراکسی سرور و Cache سرور
۲۲۵		مزایای پراکسی سرور
۲۲۶	Squid	نصب و پیکربندی
۲۲۷		پارامترهای مهم
۲۲۸	ACL	ها
۲۲۹	Squid	فعال کردن سرویس
۲۲۹		محدود کردن دسترسی برخی از کاربران به سایت‌های خاص

۲۳۱ محدود کردن آپلود فایل‌ها
۲۳۳ محدود کردن تعداد درخواست‌های وب همزمان
۲۳۳ محدود کردن پورت خاص
۲۳۵ Tag های مهم Squid
۲۴۲ مثال‌های جامع و کاربردی از Squid
۲۶۹ فصل هفدهم
۲۶۹ سرویس‌های اشتراک فایل (Samba و NFS)
۲۶۹ اشتراک فایل بین ویندوز و لینوکس توسط Samba
۲۷۰ نصب Samba و بررسی بسته‌ها و فایل‌های نصب شده
۲۷۶ Browsing در Samba
۲۷۹ ابزارهای کاربردی Samba
۲۹۹ مثال
۳۰۲ کاربردی از smbclient Backup گیری از سرور ویندوزی
۳۰۷ پیکربندی Samba
۳۱۳ Join شدن به Workgroup
۳۱۶ حالت‌های امنیتی
۳۲۶ اشتراک‌گذاری پرینتر توسط Samba
۳۳۰ مدیریت Samba توسط ابزار گرافیکی SWAT
۳۳۹ اشتراک فایل در لینوکس توسط NFS
۳۴۱ قفل کردن فایل‌ها
۳۴۱ عمل export
۳۴۱ امنیت
۳۴۲ نصب و پیکربندی
۳۴۳ ساختار فایل /etc/exports
۳۴۴ ویرایش فایل /etc/exports

۳۴۴	پیکربندی کلاینت‌ها
۳۴۶	پیکربندی فایروال در سرویس‌دهنده
۳۵۳	یک مثال جامع
۳۵۶	دستور nfsstat
۳۷۰	فصل هجدهم
۳۷۰	امنیت در لینوکس
۳۷۰	SUID
۳۷۳	SGID
۳۷۴	مثال‌ها
۳۷۶	sudo و su
۳۷۷	دستور sudo و فایل /etc/sudoers
۳۸۳	فایل‌های /var/log/secure و /var/log/btmp و /var/log/wtmp
۳۹۴	دستور chage
۳۹۴	سوئیچ‌های دستور chage
۳۹۷	Lock و Unlock کردن کاربران
۴۱۷	دستورهای lsattr و chattr
۴۲۴	PAM
۴۲۴	پیکربندی PAM
۴۲۶	مثال اول
۴۲۸	مثال دوم (دستور reboot)
۴۳۶	Policyهای Password
۴۳۷	تکراری نبودن password
۴۳۷	حداقل طول password
۴۳۸	پیچیدگی password در زمان ایجاد یا تغییر
۴۳۸	expiration گذرواژه

۴۳۹	pam_tally2	ماژول
۴۴۲	gpg	دستور (رمزنگاری فایل‌ها)
۴۴۴	Root Password Recovery	
۴۴۵	OpenSSH	نصب و پیکربندی
۴۴۷	remote	Access به Hostهای
۴۴۸	ssh	پیکربندی امنیت بیشتر بر روی
۴۴۸	ssh	محدود کردن دسترسی Group/User به
۴۴۹	Group/User	Accessهای مبتنی بر
۴۴۹	Group/User	بلاک کردن Accessهای مبتنی بر
۴۴۹	Access Control	سرویس‌ها
۴۵۰		مثال‌ها
۴۵۱	SSH PasswordLess Authentication	
۴۵۵	SSH Tunneling	
۴۵۷	proxy	به کار بردن
۴۵۸	iptables	دیوار آتش
۴۵۹	disable/enable	کردن دیوار آتش
۴۵۹	Trusted	سرویس‌های
۴۶۰		دیگر پورت‌ها
۴۶۶	Trusted	اینترفیس‌های
۴۶۶	masquerading	
۴۶۶	Port forwarding	
۴۶۶	ICMP Filter	
۴۶۶		پیکربندی
۴۷۱	filter	Chainهای جدول
۴۷۱	nat	Chainهای جدول
۴۷۱	mangle	Chainهای جدول

۴۷۲ شکل کلی
۴۷۳ سوئیچ‌ها
۴۸۰ Save و Restore کردن Rule ها
۴۸۲Stateful Packet Filtering
۴۸۳Redirect
۴۸۴iptables مثال‌هایی از
۴۸۷ICMP بستن
۴۸۸اجازه دادن به سرویس‌های وب و SSH برای دسترسی به فایروال
۴۸۹اجازه دادن به فایروال برای دسترسی به اینترنت
۴۹۰بررسی LOGها
۴۹۱disable بودن فایروال
۴۹۲Stateful حالت جامع برای
۴۹۵sysctl.conf فایل
۴۹۷Audit مدیریت و پیکربندی
۵۰۱nmap پورت اسکنر
۵۰۶iptables nmap توسط
۵۱۰بلاک کردن حملات دارای تعداد connection زیاد
۵۱۱بلاک کردن حملات دارای رشته‌های خاص در payload
۵۱۳tcpdump دستور
۵۴۲Nessus نرم‌افزار
۵۵۴NAT مدیریت و پیکربندی
۵۵۵ NAT گونه‌های پیاده‌سازی
۵۵۵ Source NAT یا SNAT
۵۵۷ Destination NAT یا DNAT
۵۵۸ NAT یا PAT
۵۵۸ NAT پیاده‌سازی

۵۶۴SELinux
۵۷۲Security Mandatory Access Control یا MAC
۵۸۳Security Role Based Access Control یا RBAC
۵۸۵Multi Level Security یا MLS
۵۸۵Multi Category Security یا MCS
۵۸۷وضعیت‌های SELinux و LOG ها
۵۹۵SELinux دسترسی‌های
۶۱۱SELinux کپی کردن فایل‌ها و
۶۱۲TE یا Type Enforcement
۶۱۲کار با MCS
۶۱۶مثال‌هایی از SELinux و MAC
۶۲۳فصل نوزدهم
۶۲۳Raid و LVM مدیریت و پیکربندی و راه‌اندازی
۶۲۳LVM مدیریت و پیکربندی و راه‌اندازی
۶۳۴LVM از خط فرمان
۶۳۴Physical Volume ایجاد و نمایش
۶۳۵Group Volume ایجاد و نمایش
۶۳۶Logical Volume ایجاد و نمایش
۶۳۶Logical Volume ایجاد سیستم فایل بر روی
۶۳۷LVM نشان دادن جزئیات
۶۳۹Volume Group تغییر سایز
۶۴۰افزایش فضای گروه
۶۴۳Volume Group تغییر نام
۶۴۴مثالی جامع برای راه‌اندازی، پیکربندی و مدیریت LVM
۶۷۲RAID مدیریت و پیکربندی و راه‌اندازی

۶۷۳	Stripping یا RAID 0
۶۷۴	Mirroring یا RAID 1
۶۷۵	Parity یا RAID 5
۶۷۶	Hybrid RAID
۶۷۶	RAID01 یا RAID0+1
۶۷۷	RAID10 یا RAID1+0
۶۷۹	دستور mdadm
۶۷۹	پیااده‌سازی RAID0
۶۸۲	پیااده‌سازی RAID1
۶۸۴	پیااده‌سازی RAID5
۶۸۷	پیااده‌سازی RAID10
۶۸۷	پیااده‌سازی RAID 10 یا RAID 1+0
۶۸۹	مثالی جامع برای راه‌اندازی، پیکربندی و مدیریت RAID
۷۰۳	مراجع و منابع

خط مشی کیفیت انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران در عرصه کتاب‌های است که بتواند خواسته‌های به روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد.

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بی‌کران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگی این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی دانشگاهی، علوم پایه و به ویژه علوم کامپیوتر و انفورماتیک گام‌هایی هرچند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم.

گسترده‌گی علوم و توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی‌ترین و راحت‌ترین راه دستیابی به اطلاعات و اطلاع‌رسانی، بیش از پیش روشن می‌نماید.

در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران با همکاری جمعی از اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران، محققان و نیز پرسنل ورزیده و ماهر در زمینه امور نشر درصدد هستند تا با تلاش‌های مستمر خود برای رفع کمبودها و نیازهای موجود، منابعی پُر بار، معتبر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقمندان قرار دهند.

کتابی که در دست دارید با همت "مهندس سیدحسین رجاء" و تلاش جمعی از همکاران انتشارات میسر گشته که شایسته است از یکایک این گرامیان تشکر و قدردانی کنیم.

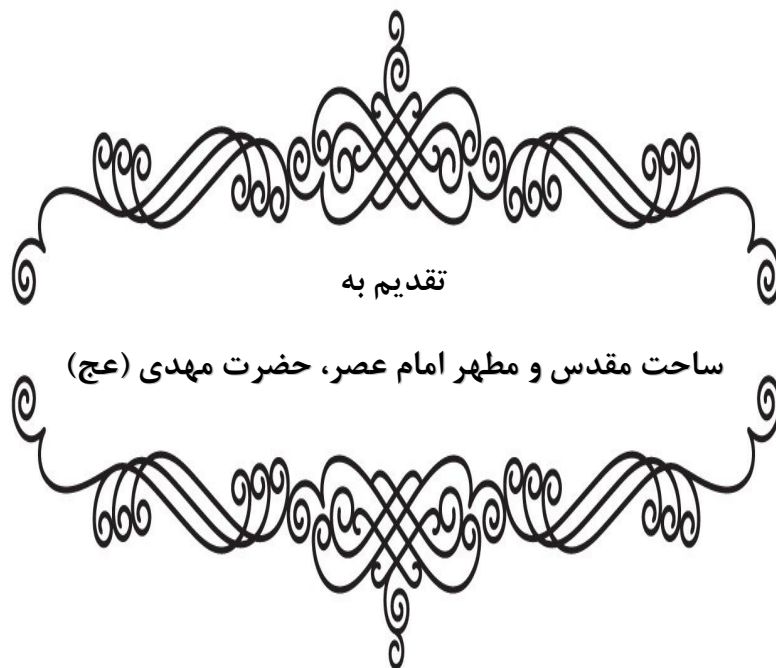
کارشناسی و نظارت بر محتوا: زهره قزلباش

در خاتمه ضمن سپاسگزاری از شما دانش‌پژوه گرامی درخواست می‌نماید با مراجعه به آدرس dibagaran.mft.info (ارتباط با مشتری) فرم نظرسنجی را برای کتابی که در دست دارید تکمیل و ارسال نموده، انتشارات دیباگران تهران را که جلب رضایت و وفاداری مشتریان را هدف خود می‌داند، یاری فرمایید.

امیدواریم همواره بهتر از گذشته خدمات و محصولات خود را تقدیم حضورتان نماییم.

مدیر انتشارات

مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران
Publishing@mftmail.com

تقدیم به

ساحت مقدس و مطهر امام عصر، حضرت مهدی (عج)

پیشگفتار

بسم الله الرحمن الرحيم

لینوکس در سایه همکاری و تبادلات علمی هزاران نفر در سرتاسر جهان ایجاد شده و توسعه یافته است. گستردگی این مشارکت به قدری است که سیستم عامل لینوکس را زیباترین دستاورد همکاری جمعی بشر نامیده‌اند. فرهنگی که بر جامعه لینوکس و متن‌باز حاکم است فرهنگ یاری، اشتراک اطلاعات و تلاش برای بهبود هر چه بیشتر محصولات است. هر کس می‌خواهد با این سیستم عامل کار کند، باید تمامی دیدگاه‌ها و عقاید قبلی خود را درباره نرم‌افزار و سیستم عامل کنار بگذارد و با یک دیدگاه جدید وارد دنیای لینوکس شود، چون لینوکس در جهانی با فرهنگ متفاوت زندگی می‌کند.

مباحث این کتاب که در سطح پیشرفته تنظیم شده است، به اختصار شامل موارد زیر است:

۱- سرویس‌های شبکه‌ای کوچک

- اتصال از راه دور توسط rdesktop و vnc
- مدیریت سرویس‌های بر پایه xinetd
- سرویس ftp
- سرویس NIS

۲- سرویس‌های DNS و DHCP

- راه‌اندازی، پیکربندی و مدیریت سرویس DNS
- فایل /etc/hosts
- راه‌اندازی، پیکربندی و مدیریت سرویس DHCP
- رزرو نمودن IP
- پیکربندی DHCP Client

۳- سرویس‌های Web، Proxy و Cache

- راه‌اندازی، پیکربندی و مدیریت وب سرور Apache
- Access Control در وب سرور Apache
- Virtual Hosting در وب سرور Apache
- ایمن‌سازی Apache توسط SSL/TLS
- پیکربندی و مدیریت پراکسی/Cache سرور Squid
- ACLها در Squid
- Tagهای مهم در Squid
- محدود کردن دسترسی برخی از کاربران به سایت‌های خاص
- محدود کردن آپلود فایل‌ها
- محدود کردن پورت خاص

مثال‌های بسیار کاربردی در Squid

۴- سرویس‌های اشتراک فایل (Samba و NFS)

- اشتراک فایل در لینوکس توسط سرویس NFS
- export کردن فایل‌ها

- تنظیم فایروال برای NFS
- دستور nfsstat
- اشتراک فایل در لینوکس توسط سرویس Samba
- Samba در Browsing
- ابزارهای کاربردی در Samba
- دستور smbclient
- حالت‌های امنیتی در Samba
- نصب SWAT
- اشتراک گذاری پرینتر
- Join شدن به Workgroup

۵- امنیت

- انجام امور مربوط به امنیت سیستم
- پیکربندی امنیت بر اساس میزبان
- مبانی رمزنگاری
- دستور gpg
- تنظیم دسترسی به سیستم نگهداری اطلاعات
- Sticky Bit و SGID, SUID
- sudo و su
- دستور chage
- Lock کردن کاربران
- ریست کردن گذرواژه کاربر root
- PAM
- کار با ACLها
- کار با iptables به‌عنوان فایروال پیشرفته لینوکس
- Stateful Packet Filtering
- پیکربندی مسیریاب (router)
- معرفی و پیکربندی انواع NAT
- پیکربندی سرور ssh
- کار با پورت اسکنر nmap
- کار با tcpdump
- نرم‌افزار Nessus
- مدیریت و پیکربندی SELinux (MCS و MLS, TE, RBAC, MAC)

۶- مدیریت پیشرفته سیستم نگهداری اطلاعات

- مدیریت منطقی دیسک
- راه‌اندازی، پیکربندی و مدیریت LVM
- پیکربندی و مدیریت LVM بصورت گرافیکی
- پیکربندی و مدیریت LVM از طریق خط فرمان
- راه‌اندازی، پیکربندی و مدیریت RAID

- معرفی انواع سطوح RAID
- دستور mdadm
- پیاده‌سازی RAID 0
- پیاده‌سازی RAID 1
- پیاده‌سازی RAID 5
- پیاده‌سازی RAID 10

مخاطبین اصلی کتاب، متخصصین لینوکس، مدیران شبکه، متخصصین حوزه نرم‌افزارهای متن باز، برنامه نویسان، متقاضیان و شرکت‌کنندگان در آزمون‌های موسسه LPI از LPI-1 تا LPIC-3 و همچنین شرکت RedHat مانند RHCSA، RHCE و RHCSS، دانشجویان رشته نرم‌افزار و فناوری اطلاعات، کارشناسان امنیت و تمامی افراد علاقه‌مند به حوزه لینوکس و مباحث پیرامونی آن می‌باشند.

سید حسین رجاء کارشناس ارشد فناوری اطلاعات (IT) می‌باشد که حدوداً ۱۸ سال فعالیت در زمینه‌های مختلف IT، من جمله تدریس، برنامه‌نویسی، شبکه، امنیت شبکه، پایگاه داده، مجازی سازی، سیسکو، لینوکس، ویندوز و ایمیل سرور را تجربه کرده است. از جمله مدارک علمی ایشان می‌توان به CCIE R&S، CCIE و Service Provider و LPIC-1,2,3(300,301,302,303,305) اشاره کرد.

قابل ذکر است، کتاب‌ها و محصولات زیر در زمینه لینوکس و مدارک آن از اینجانب تاکنون منتشر شده است:

- آموزش جامع لینوکس (سطوح مقدماتی و متوسط)، سید حسین رجاء، انتشارات دیباگران، ۱۳۹۶
- آموزش جامع لینوکس (سطح پیشرفته)، سید حسین رجاء، انتشارات دیباگران، ۱۳۹۶
- راهنمای جامع مدرک بین‌المللی (Linux LPIC-3(302 Samba 3x)، سید حسین رجاء، انتشارات کانون نشر علوم، ۱۳۹۶
- راهنمای جامع مدرک بین‌المللی (Linux LPIC-3(301 OpenLDAP 2.3)، سید حسین رجاء، انتشارات کانون نشر علوم، ۱۳۹۵
- راهنمای جامع مدرک بین‌المللی (Linux LPIC-3(300 Part1: OpenLDAP 2.4)، سید حسین رجاء، کانون نشر علوم، ۱۳۹۵
- راهنمای کاربردی مدارک بین‌المللی (LPIC-3(303 Security) و RHCSS، مؤلف سید حسین رجاء، کانون نشر علوم، ۱۳۹۵
- راهنمای کاربردی مدرک بین‌المللی لینوکس RHCE، مؤلف سید حسین رجاء، انتشارات کانون نشر علوم، ۱۳۹۵
- راهنمای کاربردی مدرک بین‌المللی لینوکس RHCSA، مؤلف سید حسین رجاء، انتشارات کانون نشر علوم، ۱۳۹۵
- برنامه‌نویسی به زبان PYTHON (مبتدی تا پیشرفته)، مؤلف سید حسین رجاء، انتشارات کانون نشر علوم و کاتوزی، ۱۳۹۶
- برنامه‌نویسی پوسته در لینوکس توسط Bash، مؤلف سید حسین رجاء، انتشارات کانون نشر علوم، ۱۳۹۵
- دستورات، کدها، مثال‌ها و سناریوهای عملی اجرا شده در مدرک بین‌المللی - LPIC- Linux (1(101,102) (به همراه نمونه سؤالات آزمون)، انتشارات کانون نشر علوم، ۱۳۹۶
- دستورات، کدها، مثال‌ها و سناریوهای عملی اجرا شده در مدرک بین‌المللی - LPIC- Linux (2(201,202) (به همراه نمونه سؤالات آزمون)، انتشارات کانون نشر علوم، ۱۳۹۶
- دستورات، کدها، مثال‌ها و سناریوهای عملی اجرا شده در مدرک بین‌المللی - LPIC-3 305 Linux (Mail (Based on Qmail MTA)، انتشارات کانون نشر علوم، ۱۳۹۶

- دستورات، کدها، مثال‌ها و سناریوهای عملی اجرا شده در مدرک بین‌المللی RHCSA، انتشارات کانون نشر علوم، ۱۳۹۶
 - دستورات، کدها، مثال‌ها و سناریوهای عملی اجرا شده در مدرک بین‌المللی RHCE، انتشارات کانون نشر علوم، ۱۳۹۶
 - آموزش تصویری Linux LPIC-1 101، مؤلف سید حسین رجاء، گروه آموزشی رایکا، ۱۳۹۵
 - آموزش تصویری Linux LPIC-1 102، مؤلف سید حسین رجاء، گروه آموزشی رایکا، ۱۳۹۵
 - آموزش تصویری Linux LPIC-2 201، مؤلف سید حسین رجاء، گروه آموزشی رایکا، ۱۳۹۵
 - آموزش تصویری Linux LPIC-2 202، مؤلف سید حسین رجاء، گروه آموزشی رایکا، ۱۳۹۵
 - آموزش تصویری Linux LPIC-3 305 Mail (Based on Qmail MTA)، مؤلف سید حسین رجاء، گروه آموزشی رایکا، ۱۳۹۵
 - راهنمای جامع لینوکس (دوره دو جلدی)، مؤلف سید حسین رجاء، انتشارات آترا و کانون نشر علوم، ۱۳۹۴
 - راهنمای جامع مدرک بین‌المللی (Linux LPIC-3(305 Mail and Messaging)، مؤلف سید حسین رجاء، انتشارات کانون نشر علوم، ۱۳۹۴
 - راهنمای جامع مدرک بین‌المللی (Linux LPIC-1(101,102)، مؤلف سید حسین رجاء، انتشارات آترا و کانون نشر علوم، ۱۳۹۴
 - راهنمای جامع مدرک بین‌المللی (Linux LPIC-2(201,202)، مؤلف سید حسین رجاء، انتشارات آترا و کانون نشر علوم، ۱۳۹۴
 - Qmail (راه‌اندازی، پیکربندی و مدیریت)، مؤلف سید حسین رجاء، انتشارات افق دور و ریواس، ۱۳۹۳
 - امنیت پست الکترونیکی، سید حسین رجاء، انتشارات پندار پارس، ۱۳۹۰
- کتاب حاضر با توجه به مطالعات علمی و سال‌ها تجربه فنی نگارنده در زمینه لینوکس و مباحث پیرامونی تألیف شده است. بدیهی است که مطالب این کتاب، خالی از اشکال نمی‌باشد و انتقادات و پیشنهادات خوانندگان، ما را در بهبود سطح علمی و فنی کتاب، یاری خواهد کرد؛ از خوانندگان محترم درخواست می‌شود هر گونه پیشنهاد و انتقادی که در جهت بهبود و اصلاح محتویات کتاب دارند را، به نشانی الکترونیکی hosseinraja@dspri.com ارسال نمایند.
- در نهایت این کتاب را در وهله اول، به ساحت مقدس چهارده معصوم علیهم السلام و در وهله دوم، به پدر و مادرم، همسرم نرگس سادات و فرزندانم، زهرا سادات و سید محمد مهدی تقدیم می‌نمایم.

سید حسین رجاء

تابستان ۱۳۹۶